

KÄSKKIRI

20.07.2026 nr 52

Ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse kasvatamiseks antud toetuse osalise

tagasinõudmise otsus

1. Õiguslik regulatsioon, faktilised asjaolud ja MKM-i seisukoht

1.1. Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 10.02.2023. a käskkirjaga nr 26 „Toetuse andmise tingimused ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse kasvatamiseks“, mida on muudetud majandus- ja infotehnoloogiainistri 30.06.2023. a käskkirjaga nr 126, 21.01.2024. a käskkirjaga nr 8, 05.07.2024. a käskkirjaga nr 57, majandus- ja tööstusministri 04.09.2025. a käskkirjaga nr 96 ning 18.05.2026. a käskkirjaga nr 39 (edaspidi *käskkiri*), kehtestati ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse kasvatamise toetusskeem.

1.2. Käskkirja punkti 4 kohaselt on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) §-i 7 mõistes rakendusasutuseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM*) ning käskkirja punkti 5.1 kohaselt *ÜSS2021_2027* § 2 lõike 4 mõistes elluvijaks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *EIS*). Käskkirja alusel viib EIS ellu projekti „Ekspordi omategevused. Ettevõtete rahvusvahelistumise toetamine (21.1.3.11)“, mille number struktuurifondide operatiivsüsteemis on 2021-2027.1.03.23-0002.

1.3. Käskkirja punkti 14.1 järgi teeb MKM finantskorrektsioone vastavalt *ÜSS2021_2027* §-le 28 ning lähtudes Vabariigi Valitsuse 12.05.2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-des 34–37 sätestatust. Ühendmääruse § 34 lõike 1 punktist 1 lähtuvalt tuleb MKM-il finantskorrektsiooni otsus teha mh juhul, kui kulu ei ole abikõlblik.

1.4. Ajavahemikul 13.11.2025–25.02.2026 viis Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond läbi projektiauditi struktuuritoetuse eesmärgipärase ja õiguspärase kasutamise kohta. 25.02.2026. a edastas Rahandusministeerium auditi lõpparuande nr ERF-11/2025 (edaspidi *auditi lõpparuanne*), milles on toodud oluline tähelepanek 1.1 – projekti on kantud kulud, mis ei ole põhjendatud (tuvastatud abikõlbmatu kulu summas 486,00 eurot).

1.5. Auditi lõpparuandes on tähelepaneku sisu järgmine:

Ühendmääruse § 15 lg 1 punkti 1 kohaselt loetakse kulu abikõlblikuks, kui kulu on põhjendatud. Ühendmääruse § 15 lg 2 järgi loetakse kulu põhjendatuks, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus toetuse andmise tingimustes ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib toetuse andmise tingimustes nimetatud toetatavate tegevuste käigus. Kulu on sobiv, kui see vähemalt soodustab projekti tulemuste saavutamist. Kulu on vajalik, kui projekti tulemust ei ole võimalik saavutada muu kuluga, mis on vähemalt sama efektiivne. Kulu on tõhus, kui selle maksumus kajastab parimat võimalikku suhet kasutatud vahendite ja saavutatud tulemuste vahel.

Auditi käigus esitas toetuse saaja projekti lähetuskulude tõendamiseks kuluaruande, mis sisaldab muuhulgas ühe töötaja poolt lennujaamas ostetud lisa lennupileti kulu summas 486,00 eurot. Täiendav lennupilet osteti, kuna lähetatav hilines lennujaama ega saanud pagasit enam lennule registreerida. Samuti ei saanud pagasit hilisema lennuga järgi saata. Lennujaama hilinemise põhjuseks toodi liiklusummikud teeremondi tõttu. EIS hinnangul ei olnud tegemist isiklikust hooletusest tingitud olukorraga ega kindlustusjuhtumiga, vaid objektiivsetest asjaoludest tuleneva viivitusega, mida ei olnud võimalik ette näha ega vältida.

Audiitorid EIS-i käsitlesega ei nõustu. Teeremont ja sellest tekkinud ummikud on tavapärased ettenähtavad riskid. Lähetatav peab liikluses alati varuaega planeerima. Järelikult on tegemist lähetatu isiklikust käitumisest tuleneva veaga, mistõttu ka kindlustus seda kulu ei hüvitanud. Kindlustusjuhtumi puudumine ei muuda kulu kuidagi projekti tegevustega seotuks või abikõlblikuks. Audiitorite hinnangul pole lubatud EIS-i töötaja planeerimisvigade tõttu jätta täiendava lennupileti kulu EL rahastuse kanda. Antud juhul puudub põhjuslik seos, millest saaks järeldada, et topelt piletikulu tekkis projekti eesmärkide ja kavandatud tulemuse saavutamiseks tehtavate asjakohaste toetatavate tegevuste raames. Konkreetne kulu pole mõistlik ega vältimatu, see ei vasta kulutõhususe põhimõttele ning viitab eelkõige riskide juhtimise probleemidele. Kuna lennujaama jõudmiseks ei varutud piisavalt aega, pole taolise kulu hüvitamine EL projekti vahenditest ühendmääruse sätete kohaselt põhjendatud. Järelikult on kulu summas 486,00 eurot abikõlbmatu.

1.6. EIS on auditile antud kommentaaris märkinud, et nõustub tähelepanekuga, maksab abikõlbmatuks osutunud summa finantskorrektsiooni otsuse alusel tagasi ning tagab edaspidiselt hoolsamalt selliste kulude mitteesinemise projektis.

1.7. MKM rakendusasutusena nõustub auditis esitatud tähelepanekuga. Esitatud asjaoludest nähtub, et vaidlusaluse kulu tekkimine oleks olnud välditav hoolsuskohustuse nõuetekohase täitmise korral. Eelkõige oleks EIS-i töötaja pidanud tavapärase hoolsuse raames arvestama liiklusoludega kaasnevate riskidega ning planeerima oma teekonna lennujaama selliselt, et välistada hilinemisest tulenevate lisakulude tekkimine. Seetõttu ei vasta nimetatud kulu ühendmääruse § 15 lõike 1 punktis 1 toodud kulu abikõlblikkuse tingimusele, mille kohaselt peab kulu olema põhjendatud.

1.8. Ühendmääruse § 34 lõike 1 punkt 1 ei anna MKM-ile kaalutlusõigust, nähes ette, et olukorras, kus elluviija tehtud kulu ei ole abikõlblik, tuleb teha finantskorrektsiooni otsus. Finantskorrektsiooni ulatuse osas tuleb ühendmääruse § 35 lõikele tuginevalt lähtuda eelkõige rahalise mõju suurusest, milleks antud juhul on lisa lennupileti kulu summas 486 eurot. **Eeltoodu tõttu tuleb abikõlbmatuks tunnistada 486,00 eurot.**

1.9. Vastavalt ÜSS2021_2027 § 29 lõikele 1 peab toetuse saaja maksma tagasi

finantskorrektsiooni otsusega nõutud toetuse 60 kalendripäeva otsuse kehtima hakkamise päevast arvates ning lõike 2 kohaselt võib tagasimaksmisele kuuluva toetuse tasaarveldada sama projekti raames maksmisele kuuluva toetusega.

1.10. Vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 3 vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetuse ja omafinantseeringu eelarvet vastavalt finantskorrektsiooni otsuse tegemise ajal taotluse rahuldamise otsuses, toetuse andmise tingimuste käskkirjas, rahastamisvahendi rakendamiskäskkirjas või rahastamisvahendi rakendamise lepingus kehtivale proportsioonile. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 103 lõikele 3 võib liikmesriik fondidest makstavaid toetussummasid, mis on tühistatud, uuesti kasutada asjaomase programmi raames, välja arvatud sellise tegevuse jaoks, millele korrektsiooni kohaldatai.

1.11. Lähtudes haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1, võimaldas MKM 29.06.2026. a e-kirjaga EIS-il esitada finantskorrektsiooni otsuse kavandi kohta oma arvamus ja vastuväited hiljemalt 03.07.2026. Nimetatud kuupäevaks ega ka pärast seda EIS vastuväiteid ei ole esitanud.

2. MKM-i otsus

2.1. Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja lähtudes ÜSS2021_2027 § 28 lõikest 1, § 29 lõikest 1 ning ühendmääruse § 34 lõike 1 punktist 1, kohustub EIS 60 kalendripäeva jooksul käskkirja kättesaamisest arvates tagastama väljamakstud toetuse summas 486,00 eurot Rahandusministeeriumi arveldusarvele EE932200221023778606, märkides viitenumbriks 2800082925.

2.2. Vastavalt ÜSS2021_2027 § 29 lõikele 3 võib EIS toetuse tagasimaksmise kohustuse tasaarveldada EIS-i poolt väljamaksmiseks ettevalmistatava maksetaotlusega. Tasaarvelduse tegemisega loetakse toetus tagastatuks.

3. Vaidlustamine

Käskkirja on võimalik vaidlustada vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 31, esitades vaide MKM-ile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister